

partii naleraq

UKA2015/106

25. november 2015

Forespørgselsdebat om, hvorledes anvendelsen af det grønlandske sprog kan styrkes og højnes i medierne. (Medlem af Inatsisartut Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit)

Ved indførelsen af selvstyret den 21. juni 2009, blev nye love for Inatsisartut samtidig indført, og i denne lov kapitel 7 § 20 står der ellers, at det grønlandske sprog er det officielle sprog. Hvis denne yderst vigtige lov var blevet fulgt, ville et forslag til forespørgselsdebat af denne art ikke forekomme. Da det alligevel er nødvendigt, tager Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit emnet op. Partii Naleraq vil komme med en udtalelse herom.

Modersmål er placeret centralt i alle lande, og det bør ikke være mærkværdigt at det er sådan i Grønland og ikke mindst i medierne. Det er vigtigt at medierne prioriterer modersmål, sådan som forslagsstilleren fremhæver. Hvad er grundlaget for problemstillingen? Vi fra Partii Naleraq mener, at mediernes tiltagende brug af oversættelser desværre medfører mange fejl.

Vi vil kortlægge status for sproget:

Først vil jeg citere et afsnit, der forklarer, hvor vigtigt sproget er. Professor Dr. Ling.merc. Per Durst-Andersen skriver således:

”Når sproget går i blodet

Når man tilegner sig sit modersmål, går ordene og grammatikken i kroppen og i blodet på én. Dette sker ikke blot fordi grammatikken afspejler kognitive og perceptuelle strukturer, men også fordi ord og grammatiske former altid ledsages af et tonefald, en bestemt mimik, et bestemt blik og leveres i en særlig kontekst, som har en forhistorie og får én efterhistorie, når en ytring er sagt.

På samme måde som danskerne ikke blot er i stand til at identificere indholdet risengrød på udtalen af ordet risengrød, men også på et billede af det, på dets smag, dets lugt og på dets konsistens, hvis vi deltog i en række blindtest, er vi på samme måde i stand til at forstå, hvad en bestemt ytring betyder, hvad afsender egentlig mente med den, hvad han samtidig fik signaleret til publikum, der hørte den, hvad den derudover implicerede og refereret til, etc.

Det vil sige at vores forståelse af en ytring også indebære, at vi helt automatisk kan lugte, smage og føle os frem til, hvad der ligger i den. Det kan vi, fordi sproget, det vil sige dets ord grammatik, samt dets måde at bruge begge dele på, er gået i kroppen på os. Og det kan ikke bare fjernes eller erstattes af et andet sprog, der læres som fremmedsprog. Modersmålet er gået i vores blod.”

Efter at dette er disse tal om mediernes sprogbrug fra 2005 tilgængeligt:

Sprogkonference i Kangerlussuaq i 1999 fremlagdes procentvise tal vedr. fordelingen af sprog (Jeg tager tallene med som grundlag, fordi de endnu bruges som grundlag i sprogdebatten):

Rent grønlandssproget	: ca. 30 %
Grønlandssproget, kan tale dansk	: ca. 40 %
Dobbeltsproget (grønlandsk og dansk)	: ca. 15 %
Rent dansksproget, kan meget lidt grønlandsk	: ca. 15 %

Det er sådan at 85 % af befolkningen kan tale grønlandsk, og de dansk sproget udgør 15 %.

Sprogets status i medierne ser således ud:

I radio og TV

Hvis man ser på KNR som helhed og ser på udsendelserne, er de fordelt således.

Radio: Udover sin egen produktion udsender KNR radio også DR's P1 gennem frekvensen 98 MHz, og i dette bliver også sendt i TV, når der ikke er udsendelser. Sprog fordelingen ser således ud:

Nyheder procentvis:	Grønlandsk/dansk -50/50
Samtlige radioudsendelser:	Grønlandsk/dansk -59/06
(Resten er musikudsendelser ved brug af andre sprog, færøsk og engelsk)	
DR 1	Grønlandsk/dansk -0/100
KNR TV	Grønlandsk/dansk -11/89

Udover KNR's eget produktion er der udsendelser fra regionale TV stationer, og uden at inkludere udsendelser fra Danmark og fra andre lande, er det værd at fremhæve at Radio og TV udsendelsernes fordeling ved sprog:

Fordeling i alt: Grønlandsk/dansk -30/61

Resten er musikudsendelser ved brug af andre sprog, færøsk og engelsk i procenter.

Sagt på en anden måde, er det nærliggende at fremhæve at fordelingen af de offentlige udsendelser er det meste rettet mod de dansksprogede, og mindre for grønlandssproget.

Jeg vil venligst fremhæve at vi er i *Kalaallit* Nunaat.

De skrevne medier:

Vi har på nuværende tidspunkt to ugeblade, Atuagagdliutit og Sermitsiaq. Der har i de to ugeblade indtil i dag for det meste været dansksprogede redaktører, det er således at det præger vores unikke, kulturelle holdninger, og ikke mindst sproget, og det skal fremhæves at al journalistik er udført på grundlag af den danske kultur og deres egne holdninger.

De skrevne medier har retfærdigvis en fordeling af sprog på 50/50, og hvis vi tager afsæt i vores kulturelle særegenhed, og vort sprog, er det grønlandske sprog placering meget svagt.

Vi vil fra Partii Naleraq fremhæve vort sprogs situation i medierne (I særdeleshed i KNR), og disse forhold er publiceret ud fra en undersøgelse for 10 år siden. Der er siden sket ændringer i KNR's sendeflade, udover at KNR sender KNR1 og KNR2, formidler den også DR1, DR2 og DR Ultra, og dette må bevirke at sendetiden forøges. Det førnævnte undersøgelse fra 2005, hvor sprogfordelingen procentvis er Grønlandsk 20 og dansk 61, må bevirke at den grønlandske del er reduceret, et forsigtigt gæt: 20 - 25 %.

Det fremhæver klart vores sprogs status i medierne, som et mindretal, og dertil skal det tilføjes lingvistens udsagn om modersmålets vigtighed og hvad det kan medføre.

Det grønlandske sprog i medierne er på basis af oversættelse fra dansk, og det medfører som regel misvisende oversættelser fra et fremmedsprog, og det underbygger Per Durst-Andersens videnskabelige udsagn, hvor vigtigt modersmålet er. På det grundlag kan vi fra Partii Naleraq sige, at vi har nået til essensen af det som Mimi Karlsen efterlyser i sit forslag.

Hvis man er godt inde i emnerne omkring Grønlands kulturelle og sproglige forhold, vil de ikke overraske os hvis det skaber betænkeligheder. Vi kan således konkludere at det er nødvendigt at alle folkevalgte og ikke kun her i salen, skal tage beslutning om problemstillingen og ikke mindst i forhold til medierne, og disse forhold bør bringes i orden uden at der laves undersøgelser.

Vi vil fra Partii Naleraq opfordre alle partier og Naalakkersuisut at gøre tiltag der øger brug af vort sprog i medierne, da det er grundlaget for dette forslag.

Tak